

2026-04-13

Trafikverket

Yttrande över samråd1 ärendenummer TRV 2025/135507.

Rolfsåns avrinningsområde har mycket höga värden bland annat i form av biologisk mångfald och dricksvatten. Det behövs helhetssyn på vattensystemet då vattenkvaliteten Bollebygd påverkar nedströms områden som exempelvis Lygnern som både är viktig för biologisk mångfald och dricksvatten för hela Kungsbacka kommun. Fisk vandrar från havet och Lygnern upp till bland annat Bollebygd för lek och uppväxt.

En starkt hotad art och som även är med i EU:s art- och habitatdirektiv är flodpärlmusslan. Denna finns i Nolån samt Storån två kilometer nedströms järnvägskorridoren. I miljökonsekvensbeskrivningen nämns varken förekomster i Nolån eller Storån utan endast att flodpärlmusslan finns i Sörån, vilket är en allvarlig brist. Populationerna har under många år varit minskande och ansträngningar görs för att få tillbaka livskraftiga populationer. En orsak kan vara onaturlig grumling samt för små populationer av vandrande storvuxen öring och lax.

Öring och lax rör sig uppströms från Lygnern och havet och utnyttjar områden i Bollebygd som lek och uppväxtmiljöer. Riklig förekomst av öring är en förutsättning för att bevara förekomsten av flodpärlmusslor. Ansträngningar har gjorts och pågår för att återskapa vandringsvägar hela vägen upp i Nolån så att det tidigare stora populationerna av öring och lax ska kunna återskapas. För detta krävs både fria vandringsvägar och god vattenkvalitet där strömsträckor med bra bottensubstrat som inte är igenslammat kan återskapas.

Flera andra arter vandrar upp för lek i systemet som havsnejonöga som kan vandra upp i Storån från havet. Ål vandrar upp och växer upp i systemet. Från Lygnerns vandrar olika arter insjöfiskar upp i Storån. Utter har återkommit och rör sig längs vattendragen.

Vattenrådet har tidigare konstaterat problem med kraftig grumling under längre perioder i vattendragen vid och efter exploateringar. Dessa utsläpp av sediment är inte acceptabla och måste förhindras vid framtida exploateringar.

Redan idag är vattenmiljöerna påverkade, de uppnår inte god ekologisk status. Dessutom är flera viktiga arter som ska finnas i friska vattenmiljöer kraftigt decimerade där vissa dessutom riskerar att försvinna från området eller från Sverige. Orsakerna är oftast orsakade av ackumulativ påverkan som vattenkvalitet, grumling, vandringshinder, biotopförändringar etc. Vattenrådet har tillsammans med andra aktörer som markägare, fiskevårdsområdesföreningar, Sportfiskarna, kommuner och länsstyrelser lagt ner mycket tid och mångmiljonbelopp på att kartlägga och förbättra miljön i området. Projekt pågår även just nu genom vattenråd och Sportfiskarna för att återfå Lygneröringen och lax samt flodpärlmussla upp i systemet i de områden där järnvägskorridorerna ligger.

Ett bygge av en järnväg kommer att ha stora miljökonsekvenser vid byggskede och när den är färdig. Nedan sammanfattas synpunkterna. .

- Underlaget saknar vad vi kan se befintlig kunskap om flodpärlmussla i Nolån och Storån i nära anslutning till järnvägskorridor. Se karta och rapporter på vattenrådets hemsida: <https://lygnernsvattenrad.se/fiskevardsplan-och-flodparlmussla/>
- Det behövs en större helhetssyn på vattensystemet upp- och nedströms. Exempelvis gäller det vandrande fisk som öring och lax som flodpärlmusslan behöver som värd samt havsnejonöga.
- Bedömning av ackumulativa effekter på flodpärlmussla samt dess värd öring och lax behöver göras.
- Grumling får inte ske i de känsliga vattendragen.
- Vid kunskapsinsamling bör vattenråd tidigt kontaktas.

Viktiga arter att ta hänsyn till i Rolfsåns avrinningsområde.

	Rödlistad	EU:s art- och habitatdirektiv
Flodpärlmussla	Starkt hotad EN	Ja
Atlantlax	Nära hotad NT	Ja
Öring	Nära hotad NT	
Havsnejonöga	Akut hotad CR	
Ål	Akut hotad CR	
Utter		Ja

För Lygnerns vattenråd

Peter Nolbrant
Sekreterare